

EDITORIAL

XXX Aniversari de les Normes d'El Puig

Corria l'any 1936, s'havien aprovat els estatuts d'autonomia català, vasco i gallec, costà més que se posaren d'acord els valencians però per fi havien redactat un **Estatut d'Autonomia Valencià**; quan estava tot preparat per a la seua aprovació en el Congrés es produí el colp d'estat que ocasionà la **Guerra Civil**, els guanyadors imposaren un regim fascista que trencava radicalment la dinàmica vigent i negava qualsevol possibilitat de llibertat als valencians.

En 1981, ara fa trenta anys, les **Normes d'El Puig** foren recolzades per més de mil firmants en un solemne acte en el **Monasteri de Santa Maria d'El Puig**.

Foren oficialitzades per la Secretaria General Tècnica de la Conselleria d'Educació i en elles s'havia redactat l'Estatut

d'Autonomia, s'havien editat llibres de text i format professors, en suma, estava tot preparat per a començar la seua ensenyança en les escoles, quan es produí un "colp d'estat" en la Conselleria d'Educació. Després de les eleccions de l'any 1982 els guanyadors, el **PSOE**, imposaren un regim lingüístic-fascista que trencava radicalment la dinàmica vigent i tancava qualsevol possibilitat de llibertat als valencioparlants.

A lo llarg de quaranta anys aquell regim utilitzà el sistema educatiu per a difondre la seua visió de l'Espanya "**Una, grande y libre**" i, per supòst, exercí una ferrea censura impedit la discrepància i el debat. A lo llarg de trenta anys este regim, primer **PSOE** i després **PP**, està utilitzant el sistema educatiu per a difondre la seua visió de la València "**Dividida, acomplexada i sucursalista**" i, per supòst, exercix una ferrea censura impedit la discrepància i el debat.

La diferència essencial entre els dos casos es que, mentre aquell era un regim declaratament fascista, este regim es **aparentment** democràtic. ¿Còm se pot negar la llibertat en democràcia? Per mig d'una idea tan senzilla com perversa: com no poden empresonar físicament a les persones, empresonen les seues ments. Es tracta d'implantar -per mig de l'escola i dels mijos

de comunicació- els **prejuïns** adequats en cada ciutadana, estos **prejuïns** actuen com a unes reixes que impedeixen pensar en llibertat.

Però aço requereix evitar que ningú puga accedir als ciutadans per a obrir-los els ulls.

En la censurada **televisió franquista** no se podia parlar de política, però encara se podia bromejar sobre el tema: recorden aquell comentari recurrent dels humoristes **Tip i Coll**: "*! la proxima semana hablaremos del gobierno*". En l'ultracensurada **Canal 9**, ni tan sols la broma "*! la proxima semana parlarem de la llengua*" se pot fer, perquè ja no se tracta de desacreditar a l'oposició, se

tracta de que la gent ni tan sols sapia que existix eixa oposició. Hem perdut el conte de la quantitat de debats que s'han fet sobre el "problema vasco" en Canal

9, però no se n'ha fet cap sobre el "problema valencià" (aço dona idea de quines son les prioritats del tan "valencianista" **PP**). Ni el valencianisme, ni la llengua valenciana, ni, per supòst, les Normes d'El Puig son temes que puguen sentir-se en la tele oficial. Ni en cap altra tele, ni casi en cap altre mig de comunicació, puix tots estan en mans de grups catalanistes o espanyolistes, abdos en el mateix objectiu bàsic de mantindre al poble valencià sumis i aborregat.

En este context, les manifestacions del catalanisme apelant a la "**llibertat d'expressió**" per a reclamar les emissions de la **TV3** en València no son més que un exercici de cinisme. L'única llibertat d'expressió que han volgut sempre es la seua, i la de ningú més.

Se complixen **trenta anys de les Normes d'El Puig** i ni l'aniversari ni els actes organitzats seran mencionats en Canal 9. Conve mantindre a la gent en l'ignorància, puix només d'esta manera poden sostindre este vergonyos montage.

Dependre les Normes d'El Puig, coneixeres, recolzar-les, utilitzar-les es, hui en dia, la forma més noble de resistència al fascisme i l'expressió més cabal d'amor a la **llengua valenciana**.

LA CITA

Existix un idealisme dispost a matar la llibertat dels demés en objecte de trobar la llibertat del seu propi pla.

Rabindranath Tagore

SUMARI

- 1
• EDITORIAL: **XXX ANIVERSARI DE LES NORMES D'EL PUIG**
- 2
• LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
• BIOGRAFIA: **GODOFREDO GARRIGUES PERUCHO**
• MUSICA: **PASSODOBLE EL ROGLE**
- 3
• FRUITES, VERDURES I HORTALICES (L): **PARLEM DE LA PERA**
• ACTIVITAT CULTURAL: **HOMENAGE A LES NORMES D'EL PUIG**
• RESENYA BIBLIOGRAFICA: **25 ANYS DE LES NORMES VALENCIANES DE LA RACV, DITES D'EL PUIG**
- 4
• PASSATEMPS
• RONDALLA: **LA MONETA I EL PARDALET**

ACLARIMENT

Esta publicació està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra col·lectiva, l'encarregat de la redacció final de cada article te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuació de la seua preferència. Este tema es motiu de debat, però no de divisió, entre nosatres.

AVIS

¡Per favor! ¡Per favor! ¡Per favor!

Este mes faça moltes fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts o nos deixarà plorant com una Magdalena, i més cremats que un ninot de Falla.

ACTIVITATS CULTURALS MARÇ DE 2011

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

ARV (Accio Regne de Valencia)
Av. Menéndez y Pelayo, 10-12 b 46910 Alfafar
www.acciorv.com

RACV (Real Academia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 Fax: 963 91 56 94
www.racv.es

Rogle: Vore quadro a banda en la pagina 3.

1 Mar (dimarts) 19:30 h. La Llar. Seu de ARV.

CONFERENCIA: Manuel Gimeno: "Normes d'El Puig: genesis i unes atres qüestions".

+Info: **ARV i Rogle**

3 i 7 Març (dijous i dilluns)

XXIII DIA DE LA LLENGUA I DE LA CULTURA VALENCIANES

▪ Dia 3 (dijous)

18:00 h. Seu de Valencia.

MISSA en memoria d'Ausias March.

19:30 h. Llonja de la Seda. Valencia C.

ACTE D'EXALTACIO DE LA LLENGUA VALENCIANA: Entrega del Premi a la difusio de la llengua valenciana en les Falles; i del Premi "Ausias March" a l'associacio Amics de la RACV. Exposicio de treballs i projectes de la Seccio de Llengua i Lliteratura Valencianes. Presentacio de la revista "RACV DIGITAL". Parlament per l'Academic Daniel Sala commemorant el "I centenari de la mort de Teodor Llorente".

▪ Dia 7 (dilluns) 19:00 h. Salo d'Actes de la RACV.
TAULA REDONA "Raonant als 30 anys de les Normes d'El Puig". Intervindran: Vicent Ramon Calatayud, Voro López i Vicent Ll. Simó.

+Info: **RACV**

4 Mar (divendres) 19:30h. La Llar. Seu de ARV.

CONFERENCIA: Batiste de Gandia: "La Plataforma Normes d'El Puig: L'ultim intent en el sigle XX d'unir al valencianisme".

+Info: **ARV i Rogle**

5 Mar (dissabte) 10:00 h. Torres dels Serrans.

CONEIX VALENCIA. Rutes pel Cap i Casal.

Ruta 2: La Valencia migeval.

Guia: Fernando Pingarrón, professor d'Historia de l'Art de l'Universitat de Valencia.

+Info: **ARV i Rogle**

6 Mar (dumenge)

HOMENAGE A LES NORMES D'EL PUIG

Vore informació detallada en la pagina 3

30 Mar (dimecres) 18:45 h. Seu del Centre Espanyol de Sindonologia, C/ Barcelonina, 3, pis 2, porta 4 (junt Pça. Ajuntament). Valencia C.

CONFERENCIA: Jorge Manuel Rodríguez (president del CES): "El Sant Sudari d'Oviedo".

+Info: **Rogle**

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicacio es la millor forma de col·laborar en nosatres. Tambe pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els numeros que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportacio economica, tambe te quedariem molt agraits. El nostre numero de conte, en **Ruralcaixa**, es:

3082 1222 81 4622492421

BIOGRAFIA

M^aA.M.C.

Godofredo Garrigues Perucho

El music **Godofredo Garrigues Perucho**

naixque en la localitat de **Manuel** el 25 de juliol de 1905. Ell i els seus germans, des de ben petits, vixqueren

en un ambient molt influenciat per l'art de la musica; no en va son pare era el mestre de la banda de musica de Manuel. D'entre tots els germans seria Godofredo qui descollaria en esta disciplina per les seues excepcionals aptituds, qualitats que son pare va apreciar en ell des de que era molt menut, i per això l'espentaria a que se dedicara professionalment a la musica.

L'instrument en el que Godofredo començaria a estudiar, seria la **flauta**; despres, conforme ana adquirint coneiximents musicals, el canviaria per un altre molt mes complex i que en el temps seria el seu favorit, el **piano**; de fet, des de molt menut, ya sorprenia per les seues interpretacions en ell.

El primer professor de piano que tingue fon el xatvi **Julià Piera**, en el qual donava classe i se preparava per a presentar-se a examen en el Conservatori de Musica de Valencia. En posterioritat estudiaria en el pedagog i compositor **Manuel Palau**, el gran **mestre Palau**; finalisant la Carrera de Piano en el **Conservatori Superior de Musica de Valencia**.

Godofredo adquireix en estos anys dedicats als estudis grans coneiximents de **harmonia i composicio** que li permeteren dominar moltes de les tecniques necessaries per a tocar diferents instruments, sobre tot els propis d'una banda de musica, en especial el **clarinet**, del que arribà a

ser un gran virtuos.

En 1928 rellevà a son pare en la direccio de la banda de musica de la seua localitat natal, i en 1935 fon nomenat director de la **Banda de Musica de Banyeres de Mariola** fins que es produi l'esclat de la **Guerra Civil**, temps en el qual estigue en Valencia com a subdirector de la **Banda Militar de Paterna**.

Ya en la posguerra retornà a Banyeres de Mariola, i de nou va assumir la direccio de la banda de musica. En posterioritat adquiriria major responsabilitat i prestigi en fer-se carrec de la direccio de la **Banda del Cos Nacional de Directores de Bandes Cívils**.

Falli en 1990 deixant el recòrt de la seua gran qualitat com a music i com a persona.

Moltes de les seues composicions musicals estan ambientades en la localitat en la que estigue desenrollant el seu treball, Banyeres de Mariola, puix els paisages, les festes, les gents, la localitat en si, foren la seua font d'inspiracio. Un dels passodobles que mes fama li donarien seria el que du per titol **Tomás Ferrús**, que va compondre en 1929, i dedicà a la seua dona **Maria Tomás Ferrús**.

Entre molts dels seus treballs destacats es poden mencionar els passodobles: **Banyeres, L'Entrà, 22 d'abril**, o les composicions dedicades a les festes de moros i cristians: **Manta a quadros, De la Font Bona a la Plaça, L'Himne a la Festa**.

En l'actualitat, **Godofredo Garrigues Tomás**, el seu fill, s'ha dedicat a la recuperacio de l'obra de son pare, molta d'ella inedita, arribant a registrar en la **Societat General d'Autors** mes de 70 composicions d'este magnific music valencià, compositor majoritariament de passodobles, pero tambe de polques, marches i obres per a piano.

MUSICA

J.M.M.

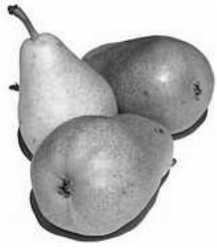
Passodoble El Rogle

Des de fa un mes el **Rogle** te un passodoble. No, no ha estat compost expressament pensant en nosatres, pero si que ha segut la nostra associacio, el nostre bolleti, el que inspirà al nostre soci col·laborador **Godofredo Garrigues Tomás** l'idea de posar nom a una de les composicions que son pare, el **mestre Godofredo Garrigues**, havia deixat completament instrumentada, pero sense nom.

Gracies a l'espelndidea de l'amic Godofredo, no sols hi ha un passodoble que porta com a nom **El Rogle**, mes encara està dedicat expressament a la nostra associacio, honor tan inesperat com afalagador que nos ompli de satisfaccio.

No podem manco que mostrar la nostra gratitut cap ad ell i a tota la seua familia i, per supost, recomanar la seua interpretacio a qualsevol banda que es decidisca a fer una estrena mundial. En una fulla a banda adjuntem la partitura per a animar, ad aquells que sapien fer-ho, a interpretar-la.

Parlem de la pera

Si el més passat, febrer, parlarem de les pomes, per ad este de març haurem de fer-ho, en justa correspondència, de les peres, les quals, com aquelles, es prodiguen per tot lo món. La majoria d'elles són de **forma cònica**, arredonida per la base, prop de la flor, i allargada cap al pedúncul que la subjecta a la branca. Encara que el **color** més generalitzat és el vert, n'hi ha de diferents tonalitats creuades que arriben al groguenc, marró, rosat i fins en ocasions a un roig intens; en tot cas, la **polpa** és sempre blanca o llaugerament groguenca, a l'hora que exquisitament saborosa en el seu punt de madurea; oferixen diverses característiques de dolçor i sucositat, segons les varietats o zones de cultiu.

La pera també conta en importants **valors alimenticis**, en un alt percentage de **sucres**, aixina com un elevat contingut de **vitamina C** -encara que no tant en A i B- i una gran riquesa de **sals minerals**. A l'igual que ocorre en les pomes, també les peres estan a disposició del consumidor durant tot l'any i en quantitats i varietats més que suficients per a cobrir la demanda. Estes dos fruites es distinguen de qualsevol altra per l'adaptació, en condicions organolèptiques òptimes per al seu consum, a tractaments d'almagazenage en cambres de refrigeració de llarga duració: 6, 7 i fins a 8 mesos... El major consum és en fresc, encara que l'industria conservera cada vegada és més important, per adequar-se la pera perfectament a les melades, gelatines, aixarops i altres.

La producció europea és importantíssima, especialment en Itàlia, França, Alemanya, Àustria, Holanda, etc. En Espanya destaquen les províncies de Lleida, Badajoz, Osca, i en general, tot l'Aragó, i, per lo que toca a nosatres, València i Castelló. Les nostres varietats més conegudes són: **Castell, Tendral, Blanquilla de Aranjuez** (o pera d'aigua), **Ercolina, Mantecosa, Morettini, Llimonera, Buena Luisa...** De les portades de fora s'han de nomenar les següents: **Conférence, Red Barlett, William's, Packams, Kaiser, Decana de Comicio, Passa Crassana...**

El fruit procedix d'un arbre, la perera, de la família de les **rosàcees**, que creix sense massa problemes en totes les zones temperades. Les moltes varietats cultivades provenen en la seua majoria de dos orígens: la pera europea (**Pyrus communis**) i la pera oriental (**Pyrus pyrifolia**).

RESENYA BIBLIOGRAFICA J.P.B.

DD. AA.

25 anys de les Normes Valencianes de la RACV, dites d'El Puig

Editen Aellva i L'Oronella. Valencia Ciutat, 2005. (260 pàgines)

En motiu del 25 aniversari de les Normes d'El Puig, l'**Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana** els dedicà les seues XIII Jornades. Este llibre arreplega les ponències llegides.

Àngel Calpe fa un estudi de la producció editorial en esta normativa a lo llarg dels 25 anys. **Felip Bens** fa un breu escrit ple de tristors i desesperança. **Josep Furió** explica com fer exitosa l'ensenyança de la llengua valenciana en la normativa de la RACV quan arribe el cas de que es puga donar en el sistema educatiu. **Vicent Sanç** revisa els aspectes sociològics i propos tres prioritats per al valencianisme cultural: que la llengua valenciana es parle, que siga reconeguda per les instancies europees, i la difusió d'esta normativa. **Vicent Ramon Calatayud** fa un recorregut històric per les diverses normatives. **Voro López** repassa els canvis ortogràfics en la normativa ocorreguts en estos 25 anys, detenint-se especialment en el tema de la norma d'accentuació. **Vicent Lluís Simó** analisa la situació legal i social de la llengua valenciana abans i després de la creació de la AVL. **Antoni Atienza** fa un extens repàs del valencianisme i del catalanisme, des del segle XIX fins arribar al moment actual de crisi valencianista; i propos una solució en tres passos: primer, reunificació ortogràfica, segon, la coordinació de tot el valencianisme cultural i, finalment, mantindre la separació entre el valencianisme cultural i el polític.

Finalisa el llibre en dos semblances de **Joan Costa**, que havia fallit recentment, i una recopilació de quatre articles seus.

ACTIVITAT CULTURAL

Homenage a les Normes d'El Puig

En motiu de celebrar-se el 30 aniversari de l'Acte d'Adhesió a les Normes d'El Puig, la federació d'entitats **Accio Cultural, Social i Econòmic del Regne de València (ARV)**, junt en la **Plataforma Normes d'El Puig**, ha organitzat una sèrie d'actes per a commemorar aquell fet que supongue el "retorn a la fidelitat a la Patria", en paraules de Miquel Adlert Noguerol, en lo que a normativa ortogràfica per a la llengua valenciana representava.

ACTE D'ADHESIO EN EL SALO DE SENYERES

Entre les activitats previstes s'han organitzat uns actes d'homenage ad esta codificació ortogràfica que suponia eixir de l'innecessària tutela que havien supost les "Bases del 32", i dotar a l'idioma valencià del codi ortogràfic més apropiat per a la seua transcripció, respectant la tradició gràfica, als nostres clàssics i, lo que es igual d'important, la llengua viva i evolucionada.

ACTE D'HOMENAGE A LES NORMES D'EL PUIG

Real Monasteri de Santa Maria d'El Puig
6 de març

▪ **Missa valenciana a l'Estil de l'Horta**, Iglesia del Real Monasteri, a les 12:30 h. Intervindrà el **Grup Cultural d'Albades "Els Lauradors de Torrent"**.

▪ **Acte d'exaltació a les Normes**

Presentació i agraïment als assistents. Parlament commemoratiu. Intervenció d'un representant de ARV. Lectura de dos poemes, d'Anfos Ramón i Rafael Melià.

Descobriments d'una placa commemorativa.

Cant de l'Himne nacional valencià.

Firma en el llibre d'adhesions

▪ **Dinar de germanor**
(Confirmar assistència en info@acciorv.com)

+Info: **ARV**

CONTACTA EN NOSATRES

Apartat de Correu 527

46002 València ciutat

Telefon: 617 030 370

rogle@rogleconstantillombart.com

Rogle en Internet

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.comwww.cardonavives.com, www.enkara.org,www.pjvalencianista.org, www.acciorv.com

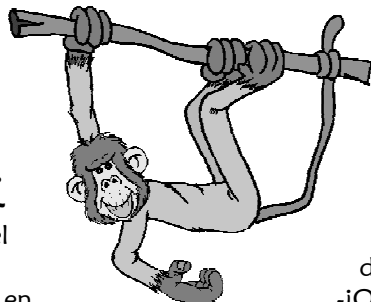
<p>Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.</p> <p>La solució a peu de pagina.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Persona que en una colectivitat eixercix una autoritat i poder abusius. Senyor de vassalls en alguns poblats indígenes. Animal fabulos i corpulent, en el cos en forma de serp, en pates i ales, i dotat de gran poder i ferocitat. Lloc excavat en la terra per a soterrar a una persona. Obra feta en pedra en la mateixa finalitat. Impossibilitat física per a parlar. Silenci deliberat i persistent. Omplir un lloc de pedres, terra, rajoles i uns altres desperdics provinents d'un edifici assolat. Embrutar la roba, una superfície o qualsevol altra cosa de bruta greixosa. Persona que, de manera desinteressada, dedica el seu temps i esforç a procurar el bé dels demés (en masculí). Corfa del gra de l'arros i d'uns altres cereals. Palla a mig podrir i rebujada dels pesebres, o la molt menuda que els llauradors abandonen en l'era, i que son utilitzades com a fem. Matalaf de palla, espart o herba, sense embastar. Perdre la cohesió una substància com la llet, l'allioli, etc. Persona acusada d'un delict i que està sent jutjada per un jutge o tribunal de justícia. <p>PARAULES VERTICALS:</p> <ol style="list-style-type: none"> Enrollar fil, llana, etc. en una bobina o formant un cabdell. Posar els cabells de punta, de manera involuntària, per efecte del fret o de la por. També en el cas d'alguns animals, com l'ariçó, alçar les pues de manera defensiva. 	<table border="0"> <tr> <td></td> <td>1.</td> <td>2.</td> <td></td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>- - C - -</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>- R - -</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>- O - -</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>- U - -</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td></td> <td>E</td> <td></td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td></td> <td></td> <td>T</td> </tr> <tr> <td>7.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>8.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>9.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>10.</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		1.	2.		1.	- - C - -			2.	- R - -			3.	- O - -			4.	- U - -			5.		E		6.			T	7.				8.				9.				10.			
	1.	2.																																												
1.	- - C - -																																													
2.	- R - -																																													
3.	- O - -																																													
4.	- U - -																																													
5.		E																																												
6.			T																																											
7.																																														
8.																																														
9.																																														
10.																																														

FAULA

M^aA.M.C.

La moneda i el pardalet

Cert dia d'estiu una moneda jove, que anava de **branca** en **branca**, descobri un niu de **pardalets**. **Mes contenta que unes castanyoles** allargà la ma per a agarrar-los. Els pardalets que sabien volar, fugiren a la **desbandada**. Tots manco un, el mes menut.

La nostra moneda, en mil **volantins** d'alegria, s'apoderà del pardalet i en ell

se va dirigir a sa casa **mes contenta que unes pasqües**.

La pobreta au era tebea, suau, **blaneta**, delicada. La moneda s'**extasiava** donant-li besos, acaronent-la i apretant-la contra el seu pit.

Sa mare la mirava sense dir-li res.

-iQue precios pardalet!
iQuant el **vullc!**- cridava la mona, fora de si.

I tants foren els besos i **apretons** que el pobre pardalet mori asfixiat contra el seu pit. Tant l'arrepetà que sense pardalet se quedà.

Servixca el cas de lliçó ad eixos pares que deixen per a dema el castic dels seus fills.

Adaptació i traducció al valencià d'una faula de Leonardo Da Vinci tretada de www.universoliterario.net

<p>GLOSSARI (paraula/ sinonims: definició)</p> <p>Apreto/ arrepreto: Pressió molt forta i ràpida que s'eixercix sobre un cos.</p> <p>Blaneta diminutiu de bla/ moll: Que no opon resistència a la pressió.</p> <p>Branca/ rama/ cim: Cada una de les parts d'un arbre que arranquen o creixen del tronc.</p> <p>Volanti/ pirueta/ cabriola: Bot agíl i acrobàtic que efectua una persona o animal, particularment girant sobre el seu eix.</p>	<p>Castanyola/ postiça: Instrument de percussió compost de dos mitats concaves, generalment fetes de fusta o d'os, unides per una corda, per la qual s'agarren a la ma i es fan sonar en els dits al chocarles una contra l'altra.</p> <p>Desbandada de desbandar/ desperdigolar: Fugir confusament, en desordre.</p> <p>Extasiava de extasiar/ enchisar/ embaladir/ fascinar: Sentiment que implica un plaer tan gran que deixa a la persona fora de si.</p>	<p>Pardalet: Qualsevol de les aus terrestres, voladores, de tamany menut, en el bec recte no molt fort, com la cagarnera o el teuladi.</p> <p>Vullc de voler/ amar/ estimar/ desijar: Tindre un sentiment d'afecte, de carinyo cap ad algu o alguna cosa.</p> <p>Frases fetes:</p> <p>Estar mes content que unes castanyoles: Estar ple d'alegria, de content.</p> <p>Estar mes content que unes pasqües: Estar ple d'alegria, de content.</p>
--	--	---

Solucio: Verticals: 1. CABDELLAR. 2. ARRUFAR. 3. TOMBA. 4. MUDEA. 5. ENRUNAR. 6. ALTRUISTE. 7. PALLUÇ. 8. MARFEGA. 9. TRIAR. 10. REU.

I RECORDA...La nostra primera paraula es **cabdellar**, sinonim d'esta, pero menys freqüent, es **debanar**. El **cabdell** es la bola que se forma al cabdellar fil, llana, cotó, etc. sobre si mateix. El **cabdellador** o **debanador** es la peça de carto, fusta, etc. sobre la que se cabdella el fil. S'aplica també a la persona que cabdella. La **debanadora** es l'utensili giratori en que se posa la madeixa per a cabdellar-la.

La següent paraula es **arrufar**. Sinonim d'ella es **ariçonar**. L'**arrufament** o **ariçó** es l'acció i efecte d'arrufar o ariçonar. Un **ariçó** es també l'animal mamífer que te l'esquena i els costats coberts de pues, les quals ariçona quan se sent amenaçat. Una sensació de fret repentina i forta, acompanyada de contraccions musculars, es un **ariçó de fret** o **ariçonada**.